

Žinkovský zpravodaj

SRPEN 2013

cena 5,- Kč

SLOVO STAROSTY

Vážení spoluobčané,
prožíváme krásné letní počasí, jaké jsme již dlouho nezažili. Každý vyhledává stín, neboť teploty se šplhají na úroveň hodnot jako v Africe.

Jak jsem zmínil v minulém čísle, do partnerské obce Grossheringen byla vyslána delegace naší mládeže na týdenní pobyt. Jako při každé naší návštěvě, tak i oni pěli jenom chválu, jak o ně bylo postaráno a jaký měli připraven skvělý program. Vrátili se plni dojmů z krásně prožitého týdne a těší se na setkání se svými kamarády, kteří by měli přijet na oplátku příští rok zase k nám. Bude pro zastupitele jistě nelehké vymyslet program pro naše mladé přátele na celý týden.

V měsíci červnu složil mandát zastupitele pan Ing. Vojtěch Mašek, předseda finančního výboru. Za jeho práci v uplynulém volebním období mu děkuji a novému zastupiteli, paní Ireně Hampejšové do nové funkce přeji pevné nervy a hodně štěstí při nelehké práci zastupitelky.

V rámci příprav na 70. výročí osvobození v roce 2015, společně se zástupci Military klubu Plzeň, kteří celou akci zorganizovali, nás v sobotu 3. srpna navštívili zástupci 2. kavalerie a muzea armády USA v Německu. Společně jsme se sešli v prostorách zámku Žinkovy a zámeckého parku, s prohlídkou a odborným výkladem. U zámku jsme naše přátele ujistili, že pomník je přemístěn pouze dočasně a bude vrácen zpět na původní místo. Poté jsme se odebrali k návštěvě pomníku obětem obou světových válek a k pamětní desce generála Šrámka, kde pan Šrámek, syn zesnulého, podal hostům podrobný výklad celé historie pana generála. Nezapomněli jsme ani na prohlídku Vlastivědné sbírky Žinkovska, kde se našim hostům moc líbilo a všichni se podepsali do návštěvní knihy. Závěrem jsme společně poobědvali, slíbili návštěvu v Německu a jako darem jsme dostali album historie 2. kavalerie a certifikáty s medaili. Účast na oslavách z jejich strany nám byla přislíbena již příští rok a na rok 2015 určitě v hojném počtu, asi jako v památném roce 1995.

Nyní nás čeká mnoho kulturních akcí, počínaje vystoupením skupiny Kabát Revival, Orion a několik ochotnických divadel v Kokořově a v Žinkovech. Na tyto akce vás všechny srdečně zvou, přeji stále hezké počasí a příjemnou zábavu na završení letošních prázdnin.

Jan Řežábek, starosta

ZO ČESKÉHO ZAHRÁDKÁŘSKÉHO SVAZU ŽINKOVY

Vás srdečně zve na

VÝSTAVU KVĚTIN

17. - 18. 8. 2013

v Klubu sv. Václava v Žinkovech

so: 8 - 17 hod.

ne: 8 - 15 hod.

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Blahopřejeme jubilantům

(od 75 let výše)

Emilie Bláhová, Žinkovy DKS,

Jiřina Konvalinková,

Žinkovy DKS

Růžena Staňková, Žinkovy

Vlasta Březáková, Čepinec

František Valeš, Žinkovy

Květuše Tumpachová,

Kokořov,

Josef Šrámek, Žinkovy,

Antonín Pech, Žinkovy DKS

***

Vítáme narozené děti

Kristýna Václavková, Žinkovy

Městys Žinkovy, Žinkovy 84, 335 54 Žinkovy, tel.: starosta: 603 195 068, matrika a sekretariát: 371 593 204, účetní: 371 593 124, infocentrum: 371 593 205. Fax: 371 593 204, e-mail: starosta@zinkovy.cz, infocentrum@zinkovy.cz, www.zinkovy.cz.

Úřední dny: pondělí a středa: 08.00 – 12.00 hod, 12.30-17.00 hod.

Upozornění: Informace ze zasedání a pracovních porad zastupitelstva, vč. společenské kroniky, jsou zveřejňovány s ohledem na ochranu osobních údajů občanů.

Přehled schválených usnesení na 15. veřejném zasedání zastupitelstva městyse Žinkovy, konaném dne 24.06.2013

Zastupitelstvo městyse Žinkovy:

- bere na vědomí odstoupení dosavadního člena zastupitelstva, Ing. Vojtěcha Maška, PhD. a složení slibu nového člena zastupitelstva, Ireny Hampejsové, jakožto 1. náhradníka volební strany Sdružení nezávislých kandidátů – Žinkovské sdružení nezávislých kandidátů,
- schvaluje projednání závěrečného účtu městyse Žinkovy pro rok 2012 s vyjádřením souhlasu s celoročním hospodařením obce, a to bez výhrad,
- bere na vědomí výsledek přezkoumání hospodaření městyse Žinkovy za rok 2012,
- bere na vědomí rozpočtové změny č. 1/2013,
- bere na vědomí Zprávu o výsledcích přezkoumání hospodaření DSO Mikroregion Nepomucko a Závěrečný účet DSO Mikroregion Nepomucko za rok 2012,
- schvaluje převod odepsaného majetku DSO Mikroregion Nepomucko na Městys Žinkovy k 30.6.2013,
- schvaluje návrh závěrečného účtu Svazku obcí okresu Plzeň-jih pro odpadové hospodářství za rok 2012,
- bere na vědomí Zprávu o výsledcích přezkoumání hospodaření Svazku obcí okresu Plzeň-jih pro odpadové hospodářství k 31.12.2012.,
- schvaluje návrh rozpočtu Svazku obcí okresu Plzeň-jih pro odpadové hospodářství na rok 2013,
- schvaluje dohodu se SZIF o poskytnutí dotace z PRV ČR č. 48 133 981,
- schvaluje kupní smlouvy s vlastníky na odkoupení nově vytýčených pozemků pod budoucí místní komunikaci dle geometrického plánu č. 465-66/2012,
- schvaluje Smlouvu o přezkoumání hospodaření městyse Žinkovy za rok 2013 s Ing. Janem Nozarem,
- schvaluje Účetní závěrku městyse Žinkovy za rok 2012; výsledek hospodaření bude přeúčtován účetním zápisem 431/432 dnem schválení účetní závěrky,
- schvaluje Smlouvu s Plzeňským krajem o poskytnutí účelové dotace z programu „Podpora činnosti informačních center na území Plzeňského kraje v roce 2013“ č. IC 019/13,
- jmenuje členku zastupitelstva paní Irenu Hampejsovou za člena finančního výboru. Odměna za výkon této funkce bude vyplácena od data 24.6.2013,
- zvolilo paní Libuši Niemkiewiczovou předsedkyní finančního výboru za odstupujícího Ing. Vojtěcha Maška. Odměna za výkon této funkce bude vyplácena od data 24.6.2013,
- schvaluje úplatný převod pozemkové parcely č. 701 o výměře 606 m² v k.ú. Březí u Žinkov z vlastnictví s.p. Lesy ČR do majetku městyse Žinkovy,
- schvaluje Smlouvu o výpůjčce části pozemku č.parc. 1796/1 v k.ú. Žinkovy o výměře cca 1,5 m² s výpůjčitelem, MAS sv. Jana z Nepomuku, o.s.

Pohádka O Koblížkovi Srdečně zveme všechny děti

a rodiče na divadélko

Hrajeme pohádku

O Koblížkovi a každé dítě od nás dostane dárek.

Kdy: ve čtvrtek 15. 8. 2013

Kde: krytý parket v Hospodě na Brodě v Kokořově

Vstupné: 50 Kč

Začátek: 16,00 hod.

Po divadélku mohou děti využít náš herní parket: basket, ping pong velký nebo dětský, fotbálek nebo dětské hřiště.

Info: <http://www.nabrode.cz/>

Městys Žinkovy pořádá
dne 19. října 2013 zájezd
na muzikál ZORRO
v divadle Hybernia
v Praze. Cena 800,- Kč
(vstupenka + doprava).
Zájemci hlaste se
v Infocentru Žinkovy,
tel. č. 371 593 205.

MUZIKANTSKÉ TRAMPOTY /1/

Jak vznikne kapela? Různě.

V blízkém Prádle řekl kdosi o hasičské schůzi: „Kdo máte doma hudební nástroj a umíte ho udržet v ruce – přineste ho na příští výroční schůzi a zahrájeme si.“ Přinesli, zahráli, ale všechny myši v ten čas začaly prchat ze vsi. Vytrvalejší muzikanti na to nedbali a začali se téměř pravidelně scházet. Zahráli myslivcům po honu, ženám k MDŽ, družstevníkům při výročních schůzích JZD. Po čase chtěli někteří muzikanti hrát také písničky z not, oddělili se a tak vznikla v roce 1964 Úslavanka. Ti ostatní vytvořili prádelskou „Rozvařilku“.

Jak kapela zanikne? Také různě.

Nejčastěji ji zlikviduje stáří muzikantů, nemoce, úmrtí a dost často také alkohol.

Při svých vystoupeních zažívají muzikanti různé příběhy a příhody. O některých se mohou zmínit:

Tak třeba jak se dostat na místo hry? Na počátku se jezdilo na motorkách. Každý muzikant býval ověšen jako vánoční stromček. Před sebou měl některý z nich zesilovač aparatury, na zádech reproduktor, na bocích vlastní hudební nástroje. Na počátku hráli muzikanti zdarma, myslivcům po honu za bažanta, po úspěšném honu i za zajíce. Pak dostávali také peníze, ty střídali a za ně postupně zakupovali potřebnou aparaturu.

Jednou přišel myslivecký hospodář požádat o hraní na silvestrovské poslední leči v Jarově. Muzikantům se nechtělo, těšili se, že konečně usednou doma v teple

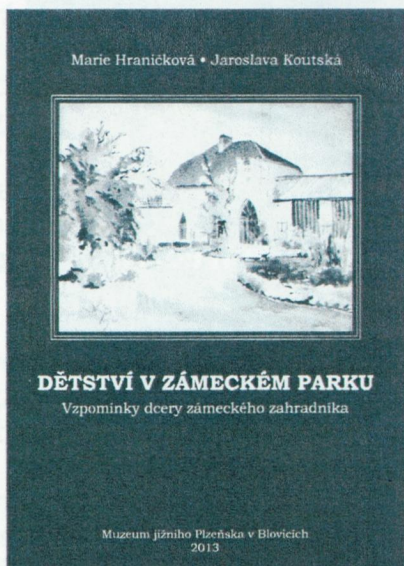
u rodinou u televize. Myslivec ale všechny přece nakonec přemluvil. V Jarově když muzika pískla, do hodiny byla plná hospoda tanečníků. Bylo to i tentokrát, ale muzikanti byli tak nějak bez nálady. Myslivecký hospodář proto přinesl plnou přepravku „dvanáctky“ se slovy: „A koukejte pít!“ Muzikanti začali příkaz plnit, každý si vzal jednu láhev. Ostatní pivo zůstalo v přepravce vedle bubeníka Franty, který seděl u dveří. Po delším čase, kdy muzikantům vyschlo v hrdle, šli si pro další láhev. V bedně však zbyla jen jediná. Šikovný „chmaták“ využil nepozornosti muzikantů a proléval si statečně jen to svoje hrdlo.

Při svém putování po Plzeňském kraji muzikanti ledacos viděli, ale také zažili. V zimě, kdy napadlo hodně sněhu, se těžko dostávali na hru do Štipoklas na Plánicku. Odpoledne hráli při maškarním průvodu po obci. Obdivovali se bujarému řádění masek a zvláště „židáků“, kteří vnikali do domků a z velkých pytlů rozhazovali po domě „špičky“ od sedraného perí. Při zpáteční cestě z domu nezapomněli dlouhými hřebíky přibít do prahu u vchodu do domku všechny dřeváky.

Muzikantům však bylo „ouvej“. Po návratu z maškarního průvodu, kdy se brodili sněhem po kolena, museli usednout v hospodě kolem horkých kamen, sundat boty a usušit se do doby, než začne večerní bál. ..

Miloslav Tumpach

Muzeum jižního Plzeňska v Blovicích

vydalo novou knihu s názvem **"Dětství v zámeckém parku. Vzpomínky dcery zámeckého zahradníka"**.

Jedná se o rukopis Marie Hraníčkové - Nejdlové z roku 1942, který upravila Jaroslava Koutská.

Kniha připomíná běžný život na zámeckém panství Hradiště za posledních šlechtických majitelů z rodu Pálffyů očima

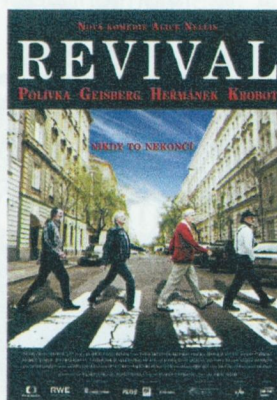
dcery zámeckého zahradníka Františka Nejdla.

Kniha má 192 stran (toho 6 stran barevné přílohy) na křídovém papíře, pevnou vazbu a stojí 80,-Kč. Zakoupit si ji můžete v pokladně našeho muzea.

Daniela Podroužková

Pozvánka do letního kina Neurazy

- pátek 16.8.2013 – **Revival** (komedie ČR)
 sobota 17.08.2013 – **Hrůza v Connecticutu 2: Duch Georgie** (USA)
 středa 21.8.2013 – **Libáš jako ďábel** (komedie ČR)
 pátek 23.8.2013 – **7 dní hříchů** (ČR)
 sobota 24.8.2013 – **Tajemný muž** (USA, Kanada, Francie)
 středa 28.8.2013 – **Muž, který se směje** (Francie)
 pátek 30.8. a sobota 31.8.2013 – **Babovřesky** (letní komedie Zdeňka Trošky)

POKLADY NA ŽINKOVSKU

Sledujeme-li počet nálezů mincí na Žinkovsku, vidíme, že nejvíce registrovaných bylo v období kolem 1. světové války. Po válce hospodáři stavěli na místo starých, dřevěných a vepříčkových budovy nové, zděné, přestavovali stodoly, stáje, za stodolou srovnávali terén pro tehdy moderní, praktičtější žentour a tu při kopání někdy narazili na celý poklad mincí, kdysi dávnou ukrytý v nádobce a přikrytý plochým kamenem, např. v Žinkovech nebo v Partolticích aj...

Objevil-li se poklad u jednoho statku, soudili jiní, že někde u jejich hospodářství, na sadě pod lípou, pod kaštanem nebo pod podlahou sednice může být ukryt poklad také. To už byli pozorní, dobře sledovali výkop. Bohužel, jestliže vykopali nádobu nebo její větší část, ale bez „peněz“, nádobu rozbili a střepy pohodili. Když poznali, že mince, právě vykopané, jsou stříbrné – rozlamovali je, zkoušeli kov – zatajili nález, aby jej nemuseli ohlásit na obecním úřadě nebo četnictvu a pak mince odevzdat. Měli je pak doma, rozdávali je příbuzným, známým a – dětem „na hrani“.

Když po 1. světové válce věnovali lidé stříbrné a zlaté předměty na národní poklad nově zrozené republiky, v každé vsi s nadšením dávali s prstýnky, náušnicemi a řetízky i mince, dlouho uchovávané v rodinách i jako dárky novorozencům „do peřinky“. O místech nálezů, tím spíše o nálezových okolnostech už nevěděli a historickou cenu mincí neznali.

Později byly děti ve škole upozorňovány na všechny možné objevy, na střepy, předměty z kovu, opracované kameny a na mince. Poučení byli i dospělější, žáci živnostenské školy pokračovací a hospodářské školy, že mince i jiné předměty by mohli najít na polích, např. při sběru kamení na jetelištích, při vybírání brambor, při vláčení, orání, kdy kraví potah šel polem velmi pomalu a zavadil-li pluh o „závadu“, hospodář spřežení zastavil, kámen vyvrátil a odnesl na mez. Třeba nevěděl, že právě odnesl zlomek pradávne znotěry.

Při čistění pole od drobného kamení dětem, často shýbnutým, neušlo nic, nač byly učitelem upozorněny. Tak si také někteří povšimnuli, když v zemi uviděli kulatý, tmavý nebo zelený plíšek – minci. Z té měly děti nemalou radost a nemohly se dočkat chvíle, kdy ji předají „našemu panu učitelovi“. Když vyoral pomalý volský potah, např. u Žinkovic bronz nebo „poklad“ jiného kovu, oráč nebo vesnický kovář použil kovu k letování.

Dokud nebyli malí i velcí poučovani, nechali nálezy nepovšimnuté. Nalezl-li někdo stříbrnou minci, použil ji případně i jako „křtící peníz“, jindy odnesl nálezc stříbrnou minci kupci. Silných měděných mincí, např. krejcarů Marie Terezie používali někde koncem 19. stol. krejčí jako zátěž do rohů ušitého kabátu.

(čerpáno ze stejnojmenného spisu Jiřího Pomahače st., z r. 1978)

**ZO ČSZ Žinkovy pořádá
ve čtvrtek 22. 8. 2013**

**zájezd na výstavu květin, zahradních doplňků, drobného zvířectva
a ochrany přírody**

ČIMELICE 2013

Odjezd autobusu v 8:00 hodin z náměstí v Žinkovech

Cena zájezdu: 100,-- Kč (platí se při přihlášení)

Zájemci se hlásí v Infocentru Žinkovy (371 593 205)

ELEKTROMONTÁŽE A REVIZE

Chraňte si své zdraví před úrazem a majetek před požárem.

Elektrické zařízení a hromosvody jsou jednou z vyhrazených technických zařízení, z jehož neodbornou montáží, nebo jeho dlouholetým provozem, může dojít k nebezpečí úrazu a poškození osob, zvířat a majetku.

Od první realizace (montáže) elektrického zařízení nebo hromosvodu - uvedení do provozu, musí být vystavena **výchozí** revizní zpráva. Poté v pravidelných periodických intervalech provádět periodické revize el. zařízení, tak i hromosvodu. Periodická lhůta se provádí dle ČSN 33 1500, s přihlédnutím v jakém je prostředí dle ČSN 33 2000-3.

Tuto revizní činnost může provádět pouze osoba pracovníka v elektrotechnice, která je mu dána zákonem č. 174/1968 Sb a ČNR č. 159/1992 Sb.

V občanskoprávním zákoníku je psáno, že osoba soukr. majetku si musí počínat tak, aby nezpůsobil sobě, nebo svému okolí ujmu na zdraví ani majetku. Tudíž by měla udržovat, kontrolovat, revidovat toto vyhrazené tech. zařízení.

Pro soukr. společnosti a organizace platí totéž, ale dle jiných zákonů, například (č. 309/2006 Sb, NV č. 378/2001 Sb).

Proto si dovoluji Vám představit naši firmu v tomto oboru, která působí od roku 1990, a provádí:

- montáže elektrické instalace	- elektrické vytápění
- montáže hromosvodní ochrany	- odborné porady a konzultace elektro
- revize elektrického zařízení	- výroba rozvaděčů
- revize hromosvodní ochrany	- přihlášky k odběru
- revize elektrických strojů	- projektové dokumentace el. zařízení
- revize elektrických spotřebičů a nářadí	- zabezpečovací zařízení

- Dále provádíme.
- opravy, údržby el. zařízení a hromosvodu
  - odstraňování závad z vydaných revizních zpráv
  - osvětlení zahrad, parků, jezírek a bazénů
  - kontrolu rezervovaného příkonu u odběratele, jeho správné nastavení, a tím snížení nákladů na energie
  - přezkoušení v elektrotechnice, vydání osvědčení z vyhl. č. 50/78 Sb
  - přezkoušení - přeměření domácích spotřebičů, z důvodu nebezp. úrazem
  - revize a kontrolu el. topení - jeho spolehlivost před topnou sezónou

UPOZORNĚNÍ: Nyní je období se zvýšenou bouřkovou aktivitou. Víte v jakém máte stavu hromosvod? Má tu správnou ochr. funkci? My vám to zjistíme a vystavíme doklad.

KONTAKT tel: mob. - 602 254667
pevná - 371 522297
e-mail - epoz2@seznam.cz

EPOZ
Zahradník Jiří
Cihlářská č.p. 296
Blovice 336 01

PRODEJNA papírnickví a hraček BETY

Nabízíme Vám veškerý sortiment školních potřeb

- kufříky
  - zástěrky
  - desky na písmenka
  - obaly
  - penály
  - ubrusy
  - desky na číslice
  - sešity
- a další sortiment pro školáky

dále nabízíme: kancelářské potřeby, hračky .....

Kde nás najdete: Družstevní 747
Blovice
u základní školy
otevírací doba: po.-pá. 7.00-15.00

Zveme Vás na pouťové představení
divadelního spolku JEZÍRKO PLZEŇ

Jak je důležité Míti Filipa

v neděli 18. 8. 2013 od 15:00 hodin
na krytém parketě v Kokořově

vstupné: dospělí 70,-- Kč
děti 20,-- Kč

Jediné správné jméno je Filip! To si alespoň myslí dvě mladé dámy, Gwendolina, do které je vášnivě zamilovaný Jack a Cecilie, která s

Bezpečně o prázdninách - i po prázdninách

Léto je časem prázdnin, dovolených, her a dovádění. Bohužel právě v létě se zraní nejvíce dětí, a taktéž většina z nich zapomíná na zásady bezpečného chování, které v průběhu školního roku relativně bezproblémově dodržují. Přitom návyky, které si děti osvojí již v raném věku, si pak s sebou nesou do dospělosti. Proto je vhodné i v období volna a školního odpočinku vést děti k zásadám bezpečného chování, k ochraně vlastního zdraví a života, a nevystavovat je zbytečným rizikům úrazu, či jinému nežádoucímu chování.

Zajistit program pro děti na dva měsíce školního volna není pro mnoho rodičů zrovna snadným úkolem. Děti se mnohdy pohybují i samy bez dozoru dospělých. Těm pak nezbyvá nic jiného, než se s dětmi domluvit na určitých pravidlech, důvěřovat jim, ale zároveň si jejich dodržování prověřovat. Níže uvedená doporučení jsou však obecně platná a děti by se měly naučit používat je stále.

Dítě, které je doma samo, by **nemělo**:

- otvírat cizím lidem
- sdělovat prostřednictvím komunikačních nástrojů informaci o tom, že je doma samo
- při odchodu z bytu zapomenout na bezpečné zajištění oken a uzamčení dveří
- v prostoru na ulici nosit viditelně klíče
- chodit kamkoliv s cizími lidmi či cokoliv od nich přijímat
- počínat si neopatrně v silničním provozu.

Dítě, které vyjíždí na kolo, by **nemělo**:

- používat kolo ve špatném technickém stavu bez vybavení světly a odrazkami
- vyjíždět bez helmy, chráničů a reflexních prvků
- jezdit mimo vyznačené trasy či cyklostezky
- hazardovat riskantní jízdou se svým zdravím.

Dítě, které vyráží k vodě, by **nemělo**:

- vstupovat do vody samo
- koupat se ve vodách, které jsou pro ně neznámé (proudy, dno)
- přeceňovat své plavecké síly
- plout na lodkách či vorech bez plovací vesty.

V období prázdnin rodiče často vysílají své děti na letní dětské tábory či jiné pobytové akce. Dopředu by však měli dobře prověřit organizátory takových akcí, neb nezřídka se do týmů vedoucích a opatrovníků hlásí lidé s bohatou trestní minulostí. Děti je opravdu zbytečné vystavovat riziku sexuálního obtěžování či zneužívání, proto by pobyt dítěte mimo domov měl být prověřený a bezpečný.

Dospívající zase často využívají nepozornosti rodičů a volného prázdninového režimu ke zneužívání alkoholu a experimentování s marihuanou či jinými návykovými látkami. Z nudy se často dopouští vandalství, sprejství a poškozování cizí věci. I v momentech večerních vycházek mladých s partičkou vrstevníků je dobré mít situaci pod kontrolou.

Základní desatero doporučení pro bezpečnou jízdu na kole

1. Jezdi co nejbliže u pravého okraje silnice a stále pozorně sleduj provoz okolo sebe.
2. Při změně směru jízdy dej včasné a zřetelné znamení paží. Rozhlédni se, zda to ostatní vidí.
3. Nikdy nejezděte dva vedle sebe ani dva na jednom kole.
4. Nevoz na kole předměty, které by tebe nebo ostatní účastníky provozu ohrožovaly.

5. Svě úmysly dávej vždy najevo včas, aby tě ostatní řidiči a chodci pochopili.
6. Na přechodu pro chodce dej přednost přecházejícím chodcům.
7. Respektuj dopravní značky, světelné signály a pokyny policistů.
8. Při jízdě používej ochrannou přilbu, chrániče a reflexní prvky.
9. Tam, kde je vyznačena cyklistická stezka, používej ji.
10. Starej se o své kolo, o jeho technický stav a vybavení.

Základní desatero bezpečné chůze a pohybu chodce v silničním provozu

1. Na chodníku choď po pravé straně, co nejdále od vozovky. Nechoď po obrubníku.
2. Nebraň ostatním chodcům v chůzi, chodník není místem na hraní.
3. Tam, kde chodník není, jdi po levém okraji silnice.
4. Na silnici se choď vlevo. Na nepřehledných místech a v hustém provozu vždy za sebou.
5. Vozovku přecházej vždy na přechodech pro chodce nebo pomocí nadchodů a posochů.
6. Před vstupem do vozovky se vždy rozhlédni na obě strany.
7. Nepřecházej vozovku bezprostředně před blížícím se vozidlem.
8. Přecházej pouze na přehledných místech, kde je dobrý rozhled na obě strany.
9. Při přecházení vozovky se počínej opatrně, a zbytečně se tam nezdržuj.
10. Nos pestré oblečení, využívej reflexní prvky.

Základní desatero bezpečného chování

1. Nikdy nenos viditelně klíče od bytu.
2. Pokud jsi doma sám, neotvírej cizím lidem.
3. Nechoď nikam s neznámými lidmi.
4. Dávej si pozor na cizí lidi v domě.
5. Neboj se požádat o pomoc dospělého člověka.
6. Při odchodu z bytu zkontroluj, zda si řádně uzamkl dveře.
7. Od neznámých lidí si neber žádné sladkosti.
8. Pokud ti někdo vyhrožuje nebo ubližuje, svěř se rodičům nebo někomu blízkému, kterému důvěřuješ.
9. I ty sám si můžeš přivolat pomoc na tísňových linkách.
10. Pamatuj si dobře důležitá telefonní čísla:
Policie ČR – 158, Hasiči – 150, Záchranka – 155.

ZE ŽINKOVSKÝCH LESŮ, VOD A STRÁNÍ...

Čáp bílý

Mít čápa „na komíně“ přináší štěstí a také skvělou společnost jednoho z našich nejkrásnějších ptáků. Ovšem čápí hnízdo je obrovská stavba a připravit mu stabilní základ není zcela snadné. Jak čápi žijí, proč jich v minulosti ubylo, jak hnízdí?

Čápa bílého (*Ciconia ciconia*) s jeho s metrovou výškou a jeden a půl metrovým rozpětím nelze přehlédnout – napomáhá tomu i typické převážně bílé a z části černé zbarvení, dlouhý červený zobák a nohy. Tento symbol idylického venkova však v polovině minulého století drasticky ubyl na početnosti a ze západní Evropy prakticky vymizel. Jeho život je spjat se zemědělskou krajinou a velmi závisí na ohleduplném způsobu hospodaření. Svou roli hraje také úbytek mokřadů, úhyny na stožárech vysokého napětí. Poslední dobou se počty čápů naštěstí mírně zvyšují, především v částech střední a východní Evropy. U nás každoročně zahnízdí přes 800 párů. Úspěšná byla i snaha o reintrodukcii, například ve Švýcarsku. Nicméně ochranu a snahu poskytnout jim vhodné prostředí pro lov a hnízdění potřebují stále.

Krásný pták na dlouhých nohou.

Čáp bílý náleží k čeledi čápoovitých (*Ciconiidae*), jež zahrnuje 19 druhů, vyznačujících se typickou stavbou těla – dlouhýma nohama, krkem a zobákem a dlouhými a širokými křídly, které umožňují mistrné plachtění. Všichni čápovití mají i podobný způsob života – obývají otevřená stepní prostranství, hnízdí na vyvýšených místech a dlouhým obratným zobákem loví potravu brouzdající mělkou vodou nebo kráčeje po souši. Většina druhů žije v tropických a subtropických oblastech a čápi, jež se naučili žít v chladnějších koutech Země – jako je náš čáp bílý – se ke svým příbuzným do teplých krajin vracejí alespoň na zimu.

Čápi bílí se rádi procházejí otevřenou krajinou v blízkosti řek či rybníků. Dovedou lovit jak v mělké vodě – žáby i ryby – tak na poli, kde zobou hraboše. Nepohrdnou ani ještěrkou či hadem, větší larvou či ptačím i savčím mláďetem, pokud jej najdou. Na zimovišti v Africe hodují na velkých hejnech sarančat.

Mistr plachtař

Siluetu čápa je krásná. Létá s rovným krkem, na rozdíl od volavky. Bílá křídla jsou lemována černými letkami, které na koncích vytvářejí roztržený okraj. Čápi, pověstní svými dlouhými nohama, jsou velmi dobrými chodci i běžci, především však jsou výbornými letci a skvěle ovládají plachtění. Dovedou využívat stoupajících teplých vzdušných proudů i při dalekých tazích a „šetří“ si tak svá křídla. I proto čápi bílí při cestě na africká zimoviště nelétají přes Středozemní moře, ale přes Gibraltar či Bospor – vzduch se ohřívá pouze nad pevninou. Klidným letem s průměrnou rychlostí 45 km/h překonají tisíce kilometrů až do střední či jižní Afriky, za den ulétnou i 300 km. Sledování tahu čápů bílých pokračovala i úspěšná Africká odysea, která mapovala tahy čápů černých pomocí vysílače, „batůžků“.

Čápí hnízdo může vážit tunu

Čápi hnízdí vždy v bezpečné výšce, kam na ně žádný nepřítel nedosáhne. Ať už na stromě, na komíně či jiném vhodném místě střechy, nebo nověji na sloupu elektrického vedení.

Místo vybírá samec, který se ze zimoviště vrací obvykle dříve, a hned započne se stavbou velkého hnízda z větví a drnů, které bude čápi pár třeba používat i v dalších letech. Každým rokem jej pak ještě zvětší a za desítky let dosáhne úctyhodných rozměrů a může vážit až jednu tunu. Dlouhověcí čápi tvoří věrné páry na celý život...

Samice klade tři až pět vajec, které se vylíhnou po měsíci. S prvními náročnými leteckými pokusy začnou mláďata až ve stáří dvou měsíců a zcela se osamostatní ještě o týden či dva déle. Do té doby je starostliví rodiče učí všemu, co budou pro život potřebovat.

Čápi zcela dospívají až ve třech letech, do „svatby“ se také nijak nehrnou – poprvé zahnízdí většinou ještě o pár let později. Z toho plyne, že čáp bílý musí mít poměrně dlouhý život – až přes třicet let, jak ukázaly nálezy kroužkovaných jedinců. V zajetí byl zaznamenán dokonce úctyhodný věk 48 let.

Umělé podložky pro čápí hnízdo

Čápům lze nabídnout základ hnízda. Jde však o technicky poměrně náročnou záležitost.

Podložka musí být velmi bytelná a trvanlivá, nejlépe železná, ideálně s mírně zvýšeným okrajem. V průměru musí mít alespoň 1,5 m. Umístěna musí být stabilně alespoň 8 m nad zemí. Podložky se dávají na speciální konstrukce, vyřazené sloupy, vhodné střechy, nepoužívané komíny. Připravovat čápům podložky na hnízda má smysl především poblíž místa, kde hnízdo dříve bylo a nyní být již nemůže, a v oblastech s výskytem čápů a dobrou potravinou nabídkou. Čápy naláká i základ hnízda ze spletených větví, prutů a drnů. Někdy je třeba počkat i více let, než si čápi hnízdo najdou a začnou jej používat. Pak se však každoročně vracejí.

Text a foto Bohumil Mášek